

Prof. zw. dr hab. Marian P. Kaźmierkowski
Politechnika Warszawska
Wydział Elektryczny

Warszawa, 04.04.2007 r.

O P I N I A
Senatu Politechniki Warszawskiej
Dla
Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego
w sprawie przyznania Profesorowi zwyczajnemu
Henrykowi J. Tuni zasłużonego tytułu
DOKTORA HONORIS CAUSA

Profesor Henryk J. Tunia urodził się w 1925 roku w Głuchowie k/Łańcuta w rodzinie nauczycielskiej. Po ukończeniu Liceum matematyczno-fizycznego w 1944 roku podjął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, uzyskując w 1950 roku tytuł mgr inż. w zakresie maszyn elektrycznych. Po kilku latach pracy w Biurze Projektowania "PROZAMET" w Gliwicach zostaje przeniesiony służbowo do Biura Projektów i Studiów Budownictwa Specjalnego w Warszawie. W 1954 roku rozpoczyna studia aspiranckie na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, podejmując równoległe pracę w Zakładzie Zautomatyzowanych Napędów Elektrycznych w Instytucie Elektrotechniki w Warszawie-Międzylesiu. Stopień doktora nauk technicznych uzyskuje w roku 1960 za rozprawę pt. *"Analiza i synteza napędu z silnikiem prądu stałego o tyratronowym sterowaniu"*, która była pierwszą w kraju pracą w dziedzinie **energoelektroniki**. Należy przy tym pokreślić, że energoelektronika jako dziedzina nauki i techniki była w Polsce bardzo mało znana na początku lat 60-tych. Brak było specjalistów a nade wszystko dotkliwy był brak pomocy naukowych. Dlatego Profesor już wówczas postawił sobie zadanie rozpowszechnienia energoelektroniki poprzez opracowanie książek

i monografii. Z zadania tego wywiązał się w sposób imponujący **publikując ponad 20 pozycji książkowych**. Już w trzy lata od podjęcia przez Niego w grudniu 1966 r. stałego etatu w ówczesnej Katedrze Napędów Elektrycznych Politechniki Warszawskiej, ukazuje się pierwsza monografia pt. *"Układy elektroniczne w automatyce napędowej"* (WNT, Warszawa, 1969 i 1971), (współautor Prof. B. Winiarski). Książka ta stała się impulsem do burzliwego i szerokiego rozwoju elektroniki przemysłowej, energoelektroniki i nowoczesnej automatyki napędu. Stanowiła też inspirację dla wielu prac doktorskich i badawczych przyczyniając się do ukształtowania tej nowej dziedziny nauki i techniki w Polsce. Kiedy po reformie szkolnictwa wyższego w roku 1970 - z połączenia Katedr Napędów Elektrycznych oraz Podstaw Automatyki i Elektroniki Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej - powstał dzisiejszy Instytut Sterowania i Elektroniki Przemysłowej, **prof. Tunia organizuje w nim nowy Zakład Elektroniki Przemysłowej, którego kierownikiem był do chwili przejścia na emeryturę w roku 1995**. Następnie jako prodziekan (1969-71) oraz dziekan (1971-81) Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej inicjuje, organizuje i uruchamia w połowie lat siedemdziesiątych **po raz pierwszy w Polsce specjalność ENERGOELEKTRONIKA**, którą do dnia dzisiejszego ukończyło ponad 400 absolwentów. Z Jego inicjatywy powstają też nowoczesne i unikalne (również w skali międzynarodowej) laboratoria *układów energoelektronicznych* dla potrzeb dydaktyki oraz badań naukowych. W roku 1974 uzyskuje tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego. Z tego okresu pochodzi również cieszący się dużą popularnością pierwszy podręcznik *"Podstawy energoelektroniki"* (WNT Warszawa, wyd.1975, 1980, 1987 - napisany z prof. B. Winiarskim), który służył wielu pokoleniom energoelektroników w kraju.

W roku 1978 ukazuje się skrypt centralny *"Podstawy automatyki napędu elektrycznego"* (PWN Warszawa, 1978,1983 - współautor M. P. Kaźmierkowski), który po raz pierwszy w kraju przedstawia układy regulacji częstotliwościowej silników prądu przemiennego w oparciu o opis dynamiki za pomocą metody wektorów przestrzennych. Podejście to było kontynuowane w następnych książkach: *"Automatyka napędu przekształtnikowego"* (PWN Warszawa, 1987) oraz w wydanej w jęz. angielskim monografii "Automatic Control of Converter-Fed Drives" (PWN-ELSEVIER, W-wa, Amsterdam-London-New York-Tokyo, 1994).

Tytuł naukowy profesora zwyczajnego uzyskuje w roku 1981. Natomiast w roku 1982 ukazuje się kolejna monografia *"Układy energoelektroniczne, obliczanie, modelowanie i projektowanie"* (WNT Warszawa - współautorzy: A. Smirnow, M. Nowak, R. Barlik), która w sposób systematyczny przedstawia metodykę projektowania przekształtników energoelektronicznych.

Niezależnie od swej działalności wydawniczej i organizacyjnej profesor Tunia przykładał zawsze duże znaczenie do współpracy z przemysłem. Był pomysłodawcą i kierownikiem wielu projektów wykonanych dla przemysłu krajowego (m.in. napęd nawrotny prądu stałego o mocy 220 kW zasilany z prostowników rtęciowych - dla Huty "Bobrek", pierwszy w kraju tyrystorowy napęd nawrotny 22 kW - dla Zakładów Metalowych "Poręba", elektroniczny system sterowania napędu wirówki przeciążeniowej - dla Instytutu Medycyny Lotniczej, napędy prądu przemiennego dla przedzarek włókna sztucznego - dla "Stilonu" w Gorzowie Wlkp., prototypowe rozwiązania układów energoelektronicznych nagrzewnic indukcyjnych - dla Przedsiębiorstwa PRODLEW w Bytomiu, układy rezerwowego zasilania dla szpitali, seria prototypowych zasilaczy wysokonapięciowych dla laserów i obróbki jonowej). Współpraca ta zaowocowała ponadto **35 patentami, których Profesor jest autorem i współautorem.**

Z upływem czasu aktywność naukowa i organizacyjna Profesora Tuni nie tylko nie osłabła, lecz wręcz przeciwnie uległa nasileniu. I tak w roku 1993 wydana została kolejna monografia pt. *"Przemienniki częstotliwości"* (Wyd. Politechniki Białostockiej - współautor T. Citko), w roku 1994 całkowicie zmieniona i uaktualniona książka pt. *"Energoelektronika"*, a w roku 1996 bardzo przystępnie napisany podręcznik *"Energoelektronika w pytaniach i odpowiedziach"* (WNT, Warszawa - współautor B. Winiarski). Wszystkie te pozycje przyjęte zostały z dużym uznaniem w środowisku elektryków.

Reasumując dorobek naukowy Profesora Tuni jest imponujący i obejmuje (jako autor i współautor):

1 monografię w jęz. angielskim opublikowaną przez wydawnictwo ELSEVIER w 1994 roku (560 stron)

15 monografii i podręczników akademickich opublikowanych przez wydawnictwa centralne (WNT, PWN) oraz uczelniane w okresie 1969 do 1995,

5 skryptów wydanych w okresie od 1966 do 1992 roku,

62 artykułów i referatów naukowych, w tym 26 w jęz. obcych: angielskim, rosyjskim i niemieckim),

38 patentów, głównie z dziedziny energoelektroniki.

W roku 1994 Profesor Tunia wybrany został na "Honorowego Przewodniczącego" Komitetu Organizacyjnego niezwykle udanej Międzynarodowej Konferencji *"Power Electronics and Motion Control - PEMC'94"*, która odbyła się we wrześniu 1994 r. w Politechnice Warszawskiej.

Miarą niezwyklej popularności, uznania i zaufania oraz autorytetu jakim środowisko elektryków darzy Prof. Tunię jest Jego wybór do takich ważnych dla nauki polskiej ciał kolegialnych jak **KBN (członek przez dwie kadencje 1990-1996)** oraz **Centralna Komisja ds Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych (członek od 1994 do 2006 r.)**. We wszystkich tych instytucjach Profesor z dużym oddaniem reprezentuje interesy naszego środowiska.

Ponadto Prof. Tunia pełnił następujące funkcje:

Prodziekan Wydziału Elektrycznego PW 1969- 1971,

Dziekan Wydziału Elektrycznego PW 1971-1981,

Kierownik Zakładu Elektroniki Przemysłowej PW 1972-1995,

Przewodniczący RN Instytutu Elektrotechniki 1993-1999

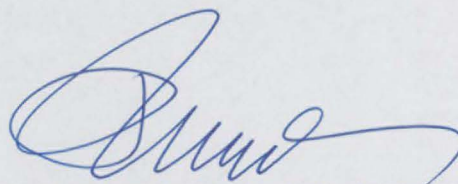
Ponad trzydziestopięcioletnia działalność naukowa i nauczycielska Prof. Tuni jest niezwykle wszechstronna, bogata i owocna. Należy On do grona wybitnych uczonych, którzy z poświęceniem tworzyli szkoły naukowe. Profesor Henryk Tunia - przez swoją niezwykle otwartość, bezpośredniość i głębokie zaufanie jakim obdarza On ludzi - **stworzył niepowtarzalną atmosferę i prawdziwą Szkołę Naukową Energoelektroniki w Politechnice Warszawskiej**. Wypromował ponad 50 doktorów, 7 doktorów habilitowanych, 6 profesorów tytularnych (w tym były Rektor Politechniki Białostockiej Tadeusz Citko i dziekan Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej Roman Barlik) oraz ponad 150 dyplomantów.

Od 1993 roku Prof. Tunia rozpoczął współpracę naukową z grupą młodych pracowników Instytutu Elektrotechniki Politechniki Zielonogórskiej przyczyniając się

istotnie do rozwoju kadry tej uczelni (między innymi uzyskanie tytułu profesorskiego przez Dr hab. Ryszarda Strzeleckiego oraz habilitacji przez Dr Zbigniewa Fedyczaka).

Za swe osiągnięcia Prof. Tunia został wybrany członkiem Międzynarodowej Akademii Nauk Elektrotechnicznych w Rosji (1999) oraz posiada szereg nagród (między innymi w prestiżowym Konkursie Mistrz Techniki 1969 oraz 6 nagród ministerialnych) i odznaczeń państwowych.

Dlatego uznając w pełni pozycję i zasługi Profesora Henryka J. Tuni dla nauki i techniki oraz dla rozwoju Politechniki Warszawskiej, a nade wszystko Jego wieloletnią wzorową współpracę z Politechniką, a później Uniwersytetem w Zielonej Górze, **proponuję Senatowi Politechniki Warszawskiej wyrażenie pełnego poparcia dla przyznania Mu tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Zielonogórskiego.**

.....
Prof. zw. dr hab. Marian P. Kaźmierkowski